

agenda

Klimaat en Energiebeleid Industrie VJB25

Omschrijving	BWO - SFIN en MKGG
Voorzitter	Staatssecretaris van Fiscaliteit, Belastingdienst en Douane
Notulist	
Vergaderdatum en -tijd	6 februari 2025, . uur - . uur
Locatie	

Stuk 15

Vergaderpunten

- Opening vergadering
- 1. Invulling voor 2030 sectordoel Industrie
  - 1a. Voorstel directie Verduurzaming Industrie excl. Klimaatfonds
  - 1b. Randvoorwaarden realisatie sectordoel Industrie
  - 1c. Klimaatfonds maatregelen
- 2. Aanvulling voorstel Verduurzaming Industrie
  - 2a. Aanvullende stimulerende maatregelen
- 3. Vervolgproces

- **Opening vergadering**

- 1. **Invulling voor 2030 Sectordoel Industrie - 29,1 mton¹**

- *Bespreking voorstel sector industrie voorgesteld door dVI aan de hand van bespreekpunten 1b randvoorwaarden 1c. en klimaatfonds.*
- In tabel 1 zijn de maatregelen opgenomen die zijn ingediend door de directie Verduurzaming Industrie excl. klimaatfondsmaatregelen.
- Deze maatregelen dienen enerzijds bij te dragen aan het realiseren van de (rand)voorwaarden om verduurzaming van de industrie in Nederland mogelijk te maken, en zijn anderzijds aanvullend beleid voor de afvalverbrandingsinstallaties (AVI's) en implementatie gebruik groene waterstof (jaarverplichting, vraagsubsidies en raffinageroute). ²
- De voorgestelde beleidsmaatregelen vanuit de directie Verduurzaming Industrie zullen niet tot de benodigde emissiereductie leiden voor het sectorale doel voor 2030, maar zijn noodzakelijk voor om op de langere termijn perspectief op verdere verduurzaming van de industrie te bieden.

¹ KEV24 emissies (VV): 38,5 Mton (32,1 – 41,3). Doelstelling 2030: 29,1mton

² Gezien de beleidsverantwoordelijkheid van de AVI's bij sI&W zal dit voorstel besproken worden in BWO CE.

1a. Ter info: Fiche stimulering van Groene Waterstof

- Dit betreft: jaarverplichting, vraagsubsidies en raffinageroute groene waterstof.
- De jaarverplichting groene waterstof is momenteel in consultatie en de uitkomsten zullen op 17 februari worden besproken met MKGG, ook in relatie tot de vraagsubsidies.
- Verwachting is dat bij volgend BWO in maart een keuze kan worden gemaakt over de invulling hiervan.
- Voor de raffinageroute loopt er nog een onderzoek bij TNO n.a.v. de motie Bontenbal en vindt er een deepdive plaats tussen I&W en KGG op 14 februari.
- Vervolgens dient er een besluit te worden genomen over de toepassing en mogelijke correctiefactor. Dit besluit zal dan moeten worden besproken in het tweede BWO Mobiliteit gezien de gedeelde beleidsverantwoordelijkheid.

1b. Randvoorwaarden Realisatie Sectordoel Industrie

- *Bespreekpunt: Overeenstemming bereiken over de benodigde randvoorwaarden die nodig zijn om het doel voor de Industrie te realiseren.*
- Om het sectordoel industrie te kunnen realiseren is het cruciaal om de randvoorwaarden op orde te brengen, zodat de industrie kan verduurzamen.
- De belangrijkste maatregelen hiervoor betreffen:
  - Tijdige realisatie van CCS-infrastructuur met name Aramis:
    - Vollooprisico (zie ook onder Klimaatfonds 1c.)
    - EBN-deelneming (zie ook onder Klimaatfonds 1c.)
    - Dekking voor EBN-deelneming ontbreekt nog gedeeltelijk. Hiertoe dient een oplossing gevonden te worden binnen het Klimaatfonds of via AW1/beleidsbrief.
    - Dekking onrendabele top via SDE++
  - Betaalbare energie
    - Aan de hand van het IBO bekostiging elektriciteitsinfrastructuur dient een structurele oplossing te worden gevonden voor de hoge net en aansluitkosten.
    - Tot die tijd is een van de beleidsopties de herinvoering van de IKC.
  - Realisatie van (energie)infrastructuur (in lijn met voorstellen IBO)
    - Elektriciteit
    - Oplossen netcongestie
    - Waterstof
  - Tijdige vergunningverlening

1c. Klimaatfonds maatregelen

- *Bespreekpunt: Bespreking van de aandachtspunten bij de huidige voorgestelde inpassing perceel VI in Klimaatfonds.*
- De ingediende klimaatfondsmaatregelen incl. conceptbeoordeling zijn opgenomen in tabel 2.
- Voor het Klimaatfonds hebben directies VI en SE als prioriteiten CCS/Aramis en elektrificatie (nettarieven) aangeleverd. Dit zijn namelijk cruciale voorwaarden voor de verduurzaming van de industrie, het behalen van de klimaatdoelen en het verbeteren van het vestigingsklimaat in Nederland.

- Fondsbeheer heeft geadviseerd om Aramis volloopriscio volledig en de IKC voor de helft (600 mln.) in te passen in het perceel VI. Hiertoe dient er omgebogen te worden binnen de bestaande budgetten (Maatwerk, NIKI en DEI+) in het Klimaatfonds.
- De conceptbeoordeling ligt nu bij PBL en TNO voor de onafhankelijke reflecties. Daarna wordt de definitieve beoordeling opgesteld ten behoeve van de Voorjaarsbesluitvorming.

2. Aanvulling op het sectorale voorstel van dVI

- *Bespreekpunt: Welke alternatieven maatregelen zijn gewenst als onderdeel van maatregelenpakket dit voorjaar met oog op het halen van het sectordoel klimaat en nationale energiebesparingsdoel in 2030 of kort daarna?*
- Huidige voorstel directie Verduurzaming Industrie zal niet voldoende zijn voor het behalen van de klimaatdoelstelling 2030.
- Aanvullende maatregelen voor het behalen sectordoel industrie en het nationale energiebesparingsdoel kunnen zijn:
  - 2a. Vorm van aanscherping Co2-heffing,
  - 2b. Normering van fossiele warmte opwek,
  - 2c. Uitkomsten van onderzoek aanscherping energiebelasting aardgas ETS2 industrie (ter info).
- Ook op het gebied van energiebesparende maatregelen zit nog potentie voor de verduurzaming van- en emissiereductie bij de industrie.

2a. CO2-heffing Industrie

- *Bespreekpunt: Bespreking van de voorgestelde fiches CO2-heffing in relatie tot het behalen sectordoel industrie.*
- De CO2-heffing is een instrument die een belangrijke bijdrage levert als financiële prikkel, ter borging van het klimaatdoel van de industrie. De heffing maakt deel uit van een breder beleidspakket.
- Afgelopen najaar '24 is in het BWO industrie afgesproken om breed (zowel aanscherping als afzwakking) opties voor de CO2-heffing industrie uit te werken, zodat het kabinet dit voorjaar een politieke keuze kan maken.
- Ambtelijke samenvatting van deze fiches (dVI, dKlimaat, FIN) kunt u vinden in [bijlage 1](#).
- Voor de Co2-heffing ligt een drietal beleidsfiches op tafel, met verschillende varianten op de maatregelen. Ook zullen de flexibliteitsopties binnen de heffing worden gezien, om doelmatigheid en gelijk speelveld te waarborgen.
  - **Aanscherping heffing tot 2030:**
    - *Variant 1:* eerdere wetvoorstel voor aanscherping door verhoging prijspad met schijvenvariant
    - *Variant 2:* aanscherping zonder aanscherping prijspad, maar met verbreding grondslag (aanscherping afbouw dispensatierechten)
  - **Aanscherping prijspad heffing in periode 2030-2035:** twee varianten van prijspaden met oplopende CO2-heffing na 2030 tot en met 2035+.
  - **Afschaffing van de heffing na 2033 of 2035:** twee varianten met gelijkblijvend prijspad vanaf 2030, waarna afschaffing.
  - **Flexibiliteitsopties binnen heffing via uitbreiding carry-back**
    - Er worden verschillende opties uitgewerkt binnen de CO2-heffing ten behoeve van vergroten handelingsperspectief ter invulling van Motie Erkens (verzoek om hardheidsclausule).

- Dit betreft 1. het opzetten van een handelsplatform ter bevordering van handel in dispensatierechten en 2. verlengen/versterken van de carry-back maatregel door carry-back ook na 2030 toe te staan en in te kunnen zetten op moment van hoogste waarde. Zie nadere toelichting in bijlage 1.

2b. Normering fossiele warmte opwek

- *Bespreekpunt: overeenstemming bereiken dat deze maatregel zal worden uitgewerkt voor volgend BWO.*
- VI werkt samen met VRO aan de uitwerking van deze maatregel om invulling te geven aan dit beleidsvoorstel uit VJN23.
- De normering moet namelijk verwerkt worden via wetgeving bij VRO.
- Het gaat hierbij om een maatregel die oorspronkelijk de inzet van E-boilers normeerde, maar is veralgemeniseerd tot een verbod op de inzet van fossiele brandstoffen in verwarmingsprocessen zonder afvang bij uitbreiding, nieuwbouw en vervanging van industriële productie-installaties zonder CO₂-afvang.
- Dat betekent een verbod op het primair gebruik van fossiele brandstoffen zonder afvang. Alternatieve technieken die uitkomst zouden kunnen bieden na het voorgestelde verbod zijn elektrificatie, inzet van waterstof of waterstofderivaten, restwarmte, biobrandstoffen of CCS(U).
- Het verbod dient als een finale stok achter de deur en geeft de markt zekerheid over de eindigheid van investeren in fossiele stooktechnieken.
- Deze maatregel levert naar verwachting geen CO₂-reductie op voor 2030.

2c. Ter info - Aanscherping energiebelasting aardgas ETS2 industrie

- Maatvoering en CO₂-effect wordt onderzocht in een apart onderzoek uitgevoerd in opdracht van FIN door onderzoeksbureau Kalavasta.
- Betrokken directies KGG zitten in de klankbordgroep van het onderzoek.

3. Vervolgproces

- *Bespreekpunt: Concluderen tot welke uitkomsten dit BWO heeft geleid en stil staan bij kennisnemen van vervolg proces*
- Er was op 4 februari een breed BWO met alle vakministers over het proces en inzet VJB.
- Komende weken worden, afhankelijk van gemaakte afspraken in dit BWO, maatregelen ambtelijk verder uitgewerkt t.b.v. besluitvorming dit voorjaar.
- Relevante input van externe partijen en stakeholders wordt hierin meegenomen.
- In maart zal er nog een BWO met MKGG, SFIN zijn om maatregelenpakketten met alternatief beleid voor de industrie vast te stellen.
- In april zullen de uitkomsten worden verwerkt in de Voorjaarsnota voor TK.

TABELLEN

Tabel 1. Voorstel SECTOR INDUSTRIE – Directie Verduurzaming Industrie (excl. Klimaatfonds)	Potentiele Mton in 2030	PJ in 2030	Toelichting reductie	Aandachtspunten
Negatieve emissies AVI's Twee opties: <ul style="list-style-type: none"> • Financiële prikkel/subsidiëring gefinancierd uit oormerking inkomsten CO2 heffing ten behoeve negatieve emissies AVI; • Subsidie via SDE++ wijzigen ten behoeve van negatieve emissies AVI 	max. 4 Mton	Negatief	2,1 Mton is eigen reductie zoals vastgesteld onder de CO2 heffing (niet additioneel) 2 Mton zijn negatieve emissies die aan de AVI's als opgave zijn meegegeven; (additioneel)	Maatregel zal worden besproken bij BWO CE aangezien beleidsverantwoordelijkheid is belegd bij SI&W.
Groene waterstof <ul style="list-style-type: none"> • Invoering jaarverplichting waterstof • Vraagsubsidies • Raffinageroute (BWO Mobiliteit) 	0,5 0,5 – 1	Negatief	Jaarverplichting: In het geval van een jaarverplichting van 24% voor exploitanten van een industriële installatie, leidt dit instrument tot een emissiereductie van ongeveer 0,9 tot 1,3Mton CO2 in 2030. In het geval van een jaarverplichting van 8% voor exploitanten van een industriële installatie, leidt dit instrument tot een emissiereductie van ongeveer 0,3 tot 0,4 Mton CO2 in 2030. Vraagsubsidies: bedraagt 5PJ per jaar, dus 0,4mt per jaar (obv verplichting 24%) Raffinageroute: obv berekeningen 0,4 tot 0,5mt	Besluit over raffinageroute vergt afstemming met SI&W Invoering jaarverplichting waterstof en toekenning vraagsubsidies is implementatie van bestaande afspraak.
Voorstel SECTOR INDUSTRIE (incl. uitgelichte Klimaatfonds maatregelen)				
<ul style="list-style-type: none"> • Realisatie CCS/Aramis infrastructuur 		Negatief		(zie tabel 2 klimaatfonds)
<ul style="list-style-type: none"> • Beleid gericht op energieprijzen (verlenging IKC) • subsidie elektriciteitsnet (IBO) 	(IKC max 1,96 Mton*)	Negatief		(zie tabel 2 klimaatfonds) *In afwachting van IBO, cijfers zijn op basis van eigen inschatting VI.

Tabel 2: Ingediende maatregelen industrie Klimaatfonds, incl. Beoordeling.	Claim (€ mln.)	Beoordeling inhoud*	Toekenning (T)/toekenning onder voorwaarde (ToV)/reservering (€ mln.)
*Beoordeling: groen + groen = toegekend, groen + rood = inhoudelijk goed voorstel, maar afgewezen i.v.m. schaarse middelen, rood + rood = afgewezen., oranje = vereist nadere uitwerking.			
EBN: versnellen onderzoek CO2-opslag	48		48 (R)
Deelname EBN in CCS-infrastructuur (CO2-transport en -opslag)	823		381,8 (R)
Aramis (volloop)	412		412 (ToV)
IKC-ETS 2025	1.200		600 (ToV)
Reservering maatwerkfinanciering (uit reservering eventuele maatwerksubsidies)	574,7		479,4 (R)
Reservering ophoging budget maatwerkfinanciering (uit reservering ophoging perceel)	229,6		229,6 (R)
NIKI	300		300 (T)
Reservering: NIKI	700		650 (R)
Toekenning onder voorwaarde: Elektrolyse, vraagsubsidies	767		767 (ToV)
Energiebesparing mkb: energiebesparingsfonds mkb	100		100 (ToV)
Energiebesparing mkb: Uitbreiding ontzorgingsprogramma	25		25 (ToV)
Energiebesparing mkb: Duurzaamheidsleningen mkb	15		15 (ToV)
Reservering: Handhaving aangescherpte energiebesparingsplicht	6,7		6,7 (R)
Ondersteuning cluster 6	28,5		17,6 (T) 20,4 (R)
Social Climate Fund: fixteams voor bedrijven	9		9 (ToV)
Stimuleringsprogramma innovatie en vroege opschaling koolstofverwijdering	105		50 (ToV) 16,5 (R)
DEI-XL	348,6		261 (ToV)
Reservering: onderzoek nationaal emissieplafond ESR sectoren	-1,9		0 (A)
Uitvoeringskosten en Maatwerk NPVI (IenW)	11,2		0 (A)
Uitvoeringskosten en Maatwerk NPVI (KGG)	25,2		0 (A)
Opschaling nieuwe industrie ter bevordering Groene Groei	250		0 (A)
Sterker handhaven energiebesparingsplicht	37,1		0 (A)